

Perehdyttäminen ja työnopastus

Kimpparenki-hanke, ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Jokainen on joskus uusi tulokas työpaikallaan ja näin ollen tarvitsee perehdytyksen uuteen työpaikkaansa, sen tapoihin, töihin ja työyhteisöön. Vaihtuvat työtehtävät ja pitkä sairausloma saattavat myös olla syy siihen, että työntekijä tarvitsee työnopastusta. Perehdytys sekä työnopastus perustuvat työturvallisuuslakiin ja ovat osa ennakoivaa työsuojelutoimintaa.

Perehdyttäminen

Perehdyttämisellä tarkoitetaan työntekijän tutustuttamista uuteen työpaikkaan, sen toimintatapoihin, ihmisiin, organisaatioon ja työhön liittyviin odotuksiin.

Työntekijän perehdyttäminen vähentää työpaikalla sattuvia tapaturmia, väärinkäsityksiä ja pitkäaikaisia sairauksia.

Työnopastus

Työnopastus pitää sisällään ne asiat, jotka liittyvät itsessään työn tekemiseen.

Työnopastuksella varmistetaan, että työntekijä ymmärtää ja hallitsee työtehtävänsä, osaa käyttää työmaan koneita ja laitteita sekä toimia ennalta sovitusti häiriö- tai poikkeustilanteissa.

**PERUSTEELLINEN
PEREHDYTTÄMINEN JA
TYÖNOPASTUS ANTAA
TYÖNTEKIJÄLLE VALMIUDET
TYÖSKENNELLÄ TYÖYHTEISÖSSÄ
SEKÄ TYÖTEHTÄVISSÄ
OIKEALLA JA TURVALLISELLA
TAVALLA!**

Kuka on vastuussa työntekijän perehdytyksestä ja opastuksesta?

Perehdytyksen ja työnopastuksen antaa yleensä työntekijän lähin esimies. Hän vastaa perehdyttämisestä, opastuksen suunnittelusta, toteutumisesta ja valvonnasta. Esimies on saattanut valtuuttaa yrityksen koulutetun työnopastajan tekemään tämän työn. Vastuu perehdytyksestä ja opastuksesta on kuitenkin aina viime kädessä esimiehellä.

Perehdytys ja työnopastus ovat pakollisia yrityksen kaikille työntekijöille, myös esimiehille itselleen sekä kausi- ja vuokratyöntekijöille.

Työnopastaja ja perehdyttäjä

Perehdytys ja opastus helpottavat sekä jouduttavat työtä ja ovat myös tärkeä osa henkilöstön kehittämistä. Yhdessä ne ovat prosessi, joka jatkuu ja kehittyy koko ajan tarpeiden mukaan.

Työnopastus on osa ennakoivaa työsuojelua ja siksi opastussuunnitelman tulee perustua työn vaarojen selvittämisestä saatuihin tietoihin. Työssä sekä työympäristössä havaitut vaarat ja vaaratilanteet on poistettava tai vaaroja on vähennettävä jo ennen työn aloittamista. Jäljelle jäävistä vaaroista tulee antaa opastusta siten, että kiinnitetään huomiota vaarojen tunnistamiseen sekä menettelytapoihin vaaratilanteiden ennalta ehkäisemiseksi. Tässä kohtaa tulee antaa selvitys, myös tarvittavista suojavälineistä- ja vaateista sekä niiden käytöstä tiettyjen työvaiheiden aikana.

Työnopastajalla täytyy olla tietoa työsuojeluun liittyvästä lainsäädännöstä ja määräyksistä sekä erityisesti omaan alaan tai työhön liittyvistä valtioneuvoston asetuksista, joissa on selkeitä määräyksiä työntekijöiden opetuksesta ja ohjauksesta. Hyvään työnopastukseen kuuluu turvallisten työtapojen korostaminen ja työssä esiintyvien vaaratekijöiden esiin tuominen.

Perehdytyskansio ja työnopastussuunnitelma

Perehdyttämisen ja työnopastuksen tueksi olisi hyvä olla myös kirjallista materiaalia, esim. perehdytyskansio, josta työntekijä voisi itse hakea tietoa, kun jokin asia askarruttaa yrityksessä tai sen toiminta- ja työtavoissa. Ensimmäisinä päivinä uudella työmaalla on paljon muistettavaa ja opiskeltavaa, joten perehdytyskansion itsekseen käyminen seuraavina viikkoina auttaa monia muistamaan kuulemaansa paremmin. Toiset muistavat luetun ja kuvitetun tekstin paremmin kuin puheen. Työnantajan tulee huolehtia perehdytyskansion täydentämisestä tilanteiden ja tarpeiden mukaan.

Perehdytyskansion lisäksi tulisi olla laadittuna myös kirjallinen työnopastussuunnitelma, jolla voidaan seurata työnopastuksen etenemistä. Perehdytyksen ja työnopastuksen jälkeen opastaja sekä työntekijä allekirjoittavat molemmat suunnittelulomakkeen. Tämän jälkeen esimies dokumentoi sen esim. yrityksen työsuojelu asiakirjoihin.

Lähteet ja lisätieto:

https://ttk.fi/koulutus_ ja_ kehittaminen/julkaisut/digijulkaisut/perehdyttaminen_ ja_ tyonopastus_ -_ ennakoivaa_ tyosuojelua

https://ttk.fi/tyoturvallisuus_ ja_ tyosuojelu/toiminta_ tyopaikalla/vastuut_ ja_ velvoitteet/tyohon_ perehdyttaminen_ ja_ tyonopastus

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/133008/LAMK_2007_B_4.pdf?sequence=4